

— બીજી ચોપડીનો —
ડિક્ટેશન શિક્ષક
ભાગ ૨.

સુરત શાળાના મુખ્યશિક્ષક

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખ્યશિક્ષક” સુખગાનિત શિક્ષક” વગેરેના કાવો.
 કિંમત રૂ. ૦-૨-૦] શાહપોર-સુરત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌંપીરાઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૮૧૩

વર્ગીક

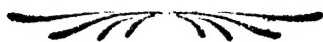
પુસ્તકનું નામ ડિઝેશન શિશુ-૨

વિષય મઝૂર : ૮૪૩ : ન- : ૩૮૨

બીજી ચોપડીનો

ડિક્ટેશન શિક્ષક.

ભાગ ૨ નો.

રચનાર,

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

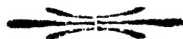
“મુખ્યગણિત શિક્ષક”ના કર્તા.

શાહપોર—મુરત.

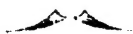
પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—મુરત.

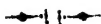

સર્વ લક્ષ્યસ્વાધીન.

આવૃત્તિ ૨ ૭

મુરત ચક્રાના પુસ્તકર પાણીની ગંધા પાસે આવેલા ‘શંકર’
પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં નારાયણરાય લક્ષ્મણરાય નીકળે છાપ્યો.

આગષ્ટ |

કિંમત બે આના.

[સને ૧૯૨૮

ડિક્ટેશન શિક્ષક" નો હેતુ.

આ બુકમાં ડિક્ટેશનમાં ભૂલો થવાના સંભવવાળા પાઠવાર અથવા શબ્દો આપવામાં આવેલા છે, જેથી શબ્દોની છુટી આકૃતિ બાળકોના જોવામાં વારંવાર આવશે અને તેથી તેમની નેત્રેન્દ્રિય ખાસ કેળવાશે, કે જે આ વિષયના શિક્ષણમાં ખાસ અગત્યનું છે. શિક્ષકો વર્ગને ડિક્ટેશન લખાવે છે ત્યારે વિદ્યાર્થીઓ હાલમાં ફક્ત શ્રવણેન્દ્રિય ઉપરજ આધાર રાખીને લખે છે, તેથીજ ઘણે ભાગે ભૂલો કરે છે. તેનો આમ બે દંદ્રિયથી મળેલા જ્ઞાનથી અટકાવ થશે અને ડિક્ટેશનનું શિક્ષણ સંગીન થશે.

આ પુસ્તકની મદદથી શિક્ષકો બાળકો પાસે શબ્દોના શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરાવી શકશે. બાળકોને જે શબ્દો લખવામાં અથવા પડે છે, તેનો ઉચ્ચાર પણ તેઓ ખોટોજ કરે છે; આવો અનુભવ દરેક શિક્ષકને છેજ. તે મુશ્કેલી પણ આ બુકના વપરાશથી જરૂર દૂર થશે.

એકજ સરળા નિયમની જોડણીના શબ્દો સાથે આપવામાં આવેલા છે, તેથી બાળકોને શબ્દ શુદ્ધિનું જ્ઞાન થવા સાથે ધ્યાનપૂર્વક અવલોકન કરવાની ટેવ પડશે. વળી બધા

સુરત જિલ્લાનો “બુગોળ શિક્ષક” બે આના. [૩

નિયમોનો સમાવેશ થાય એવા શબ્દો બુદ્ધ તારવેલા છે, તેથી તેમની તુલનાશક્તિ પણ કેળવાશે.

છેવટે કઠિન શબ્દોની તથા જોડાક્ષરની જે તારવણી આપેલી છે, તેનું તથા પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દોનું ક્રમિક જ્ઞાન આપ્યા પછી ગમે તે દૃષ્ટિબિંદુથી બાળકોની પરીક્ષા લેવામાં આવે તો ખાતરીથી કહું છું કે આ વિષયમાં “ડિક્ટેશન શિક્ષક” પ્રમાણે તૈયાર થએલાં બાળકો કદી નિષ્ફળ થશેજ નહિ.

આશા છે કે “ડિક્ટેશન શિક્ષક”થી વિદ્યાર્થીઓને શીખવાનો અને શિક્ષકો તથા વાલીઓને શીખવવાનો માર્ગ અતિ સરળ થશે. એજ ૨૨-૫-૧૭.

શાહ પોર,

સુરત.

તા ૦ ૨-૮-૧૮.

લિ. સેવક,

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“મુખગણિત શિક્ષક”ના કર્તા.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભા. ૨ નું સાંકળીકું.

૧) પાઠ્યાર અધરા શબ્દો. ૨) જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો. ૩) કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી ૪) જોડાક્ષર. ૫) મળતા જોડાક્ષર. ૬) પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

“ડિક્ટેશન શિક્ષક”

ભા. ૧. બાળચોથી તથા પહેલી ચોપડીનો બે આના.

ભા. ૨. બીજી ચોપડીનો બે આના.

ભા. ૩. ત્રીજી ચોપડીનો બે આના.

ભા. ૪. ચોથી ચોપડીનો અઢી આના.

ભા. ૫. પાંચમીનો છપાય છે. કિં અઢીઆના

“મુખગણિત શિક્ષક”

બાળવર્ગનો	૦-૧-૩.		ત્રીજી ઘો.નો	૦-૨-૦.
પહેલા ઘો.નો	૦-૧-૧.		ચોથા ઘો.નો	૦-૩-૦.
બીજી ઘો.નો	૦-૧-૬.		પાંચમા ઘો.નો	૦-૨-૬.

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

“ભૂગોળ શિક્ષક” બે આના.

સુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” બે આના.

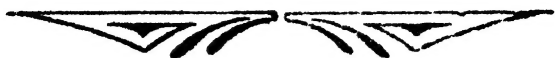
સુરત જિલ્લાનો નકશો. ત્રણ આના.

ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા બે આના.

‘બાળગરબાવણી’ ની નેટ બે આના.

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

બીજ ચોપડીમાંના શબ્દો.

પાઠ ૧.	ધોવાના.	સઘળું.	મધુર.
પરમેશ્વરે.	ઓસરી.	દયાળુ.	ચંદ્ર.
કર્ચું.	તડકે.	સરજ્યું.	ઊડી.
ભડિત.	ટાઢ.	હોશિયાર	મોઢું.
પૃથ્વી.	ઉડાડવા.	ઊઠ્યો.	ખુણાખાંચા.
ધર્મશાળા.	અજવાળું.	પાઠ.	ખાળે.
બનાવ્યો.	ધોર.	યાદ.	ભક્ત.
સુથારે.	અંધારું.	દરરોજ.	ધ્યાન.
ખાંધ્યું.	મટે છે.	પાઠ ૨.	ગવૈયાઓ.
કડીઆ.	વાર.	વર્ણન.	દાતા.
મવમવે.	ચંદ્રમા.	ભ્રમર.	રડું.
ફૂલ.	ઊગે છે.	પૂર્વે.	મુદ્દલાં.
આવ્યો.	ઝગઝગે.	ઝગઝગાટ.	ખાંગ.
કયાંથી.	ઉબસ.	કુકડા.	ઉદય.
પાધરમ.	સરજ્યાં.	કુકડા.	અંધકાર.
નાહવાના.	કળાતું.		ગૂં ગૂં.

૬] ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” જે આના.

પત્ર.	પોષ.	જેઠ.	રસ્તે.
ઉમંગી.	મહા.	ચોમાસું.	ભાઈમધ.
પંખેડું.	પતંગ.	અશાહ.	એકડાં.
ઢોર.	ઊતરાણ.	શ્રાવણ.	ગાડી.
ભૂલ.	શિયાળો.	ભાદવો.	ઠઠ.
તૂલ.	રત.	આસો.	નાનુ.
ટોળે.	ઝિનનાં.	ઝાડપાન.	વિખુટા.
માત..	ઊનાળામાં.	ખૂખ.	છેડેથી.
પાઠ ૩.	ફાગણ.	ખગેવ.	કંસારાની.
ઝડતુ.	સૂદ.	દશેરા.	તાંબા.
મહીના.	પુનેમ.	પર્વ.	પિત્તળનાં.
શ્રાવણ.	વદ.	ઠીક.	સુખડીઆનાં
વસ્ર.	પખવાડીઆં	કાઢયા.	હાટ.
દિવાળી.	તિથિઓ.	પાઠ ૪.	ખરફી.
કારતકી.	પંદરમી.	મેળો.	પેંડા.
તહેવાર.	અમાસ.	ગોકળઆઠમ	કોપરાપાક.
કારતક.	ત્રીસ.	તૈયાર.	મિઠાઈ.
કયા.	ચેત્ર.	ધોએલાં.	ખડકેલી.
માગશર.	વેશાખ.	કડકડતાં.	ખરાદી.

લક્ષ્મ.	મદારીઓ.	નિશાન.	લપડાકો.
પલંગ.	સિપાઈઓ.	તાકીને.	બચ્ચો.
ઘોડીઓ.	કુદડી.	ઢગલા.	નાઠો.
રંગેલાં.	પુતળી.	તૂટી.	ઝાલ્યો.
રમકડાં.	ફદતી.	ઘાટ.	ધોલો.
પુષ્કળ.	પાઠ પ.	રાસ.	ચોઢી.
દીઠી.		હલાવીશું.	કાઠી.
સુતરાઉ.	નઠારી.	દોસ્ત.	પ્રેમ.
રેશમી.	સોખત.	તેટલામાં.	કામ.
ઝિનનું.	સજ્જડ.	પછવાડેથી.	ભાગ્યશાળી.
શણનું.	ધેલો.	રખવાળો.	વિદ્યા.
સરૈયા.	ગાંઠો.	ઝપાટો.	પાઠ ૬.
હાંડી.	ડાહ્યો.	લગાવ્યો.	
આરસા.	પટેલ.	નાસતો.	રખડેલ.
લીલાં.	શેખી.	થડ.	લાલચંદ.
અંજર.	ઝાંપો.	માથું.	શેઠ.
નારંગી.	બોગડીનાં.	અથડાયું.	શેઠાણી.
દ્રાક્ષ.	ખાસાં.	છુંદાઈ.	વચે.
યોગાનમાં	ઠીકરું.	લોહીલોહાણ.	આનંદ.

વધાઇ.	રઝળતો.	વાછરડાં.	બદલ.
સાકરખા.	દિવસ.	પાડાં.	વાઘ.
પુત્રનાં.	ગધેડાનું.	લવારાં.	વર
ઑવરણાં.	ટોળું.	ગાડરાં.	શિકારી.
ફેઇપગલું.	મસ્તીમાં.	માંદું.	પ્રાણીઓ.
લોડકવાયો.	લાતાલાતી.	બચ્ચું.	જળવવા.
ભેટ.	લાત.	થાકી જાય.	અજાણ્યું.
લાડીલો.	તંમર.	ખાંધે.	અમાગીઉં
ઉછરવાથી.	ભેંકડો.	ઝોકમાં.	પાઠ ૮.
કુટેવ.	તાણતો.	વાંસળી.	અહીં.
શીખ્યો.	પહેંચાડયો.	હૂંફમાં.	કેદ.
અટક્યાળાં.	હાડવૈદ.	ઝાંધે.	બાપુ.
લડાઇ.	ખદખદતો.	જતન.	ગેંધતો.
વિચાર્યું.	ઓસડ.	ઝાચી.	ખંદીખાનું.
ઇલાજ.	ઓસડવેસડ.	પિવાડતો.	પાધરમાં.
વંઠી.	પાઠ ૭.	જળવાતો.	ચાંદનીમાં.
સીધું.	જક્કી.	વિઆય.	છુટું.
શેરી.	ધેટું.	ધણી.	મધપુડામાં.
ઘોટામાં.		સાચવણ.	

ફૂલું.	મુદલ.	પસ્તાયો.	ફાંવ્યો.
સારું.	હઠીસીંગ.	રીસ.	હિંમત.
હરેલ.	નાહતાં.	રિસાવાની.	હોંસથી.
નાદાન.	રિસાય.	તપાસી.	ભીડયો.
સપડાઈ.	સહેજ.	વરવોડામાં.	છટ્ટી.
સમજવ્યું.	છેડાજ.	પાટલુન.	નિર્ધાર.
જડ.	ભાવ્યે.	પોંડ્યાં.	ખંતથી.
ઝિંઘ્યાં.	આગાશપાગાશ.	ટાપી.	ચગદાઈને.
સટકી.	ભાઈભાંડુ	વાલ.	અનંત.
ઠેકવા.	કંસાર.		
કોતરમાં	જમણ.	પાઠ ૧૦.	પાઠ ૧૧.
તરાપ.	પીરસેલી.	યત્ન.	ચકભિલુ.
ઝાલીલીધું.	થાળી.	તૂટેલે.	કચ્છ.
બોલમાં.	ઝિંહ ઝિહ.	તાંતણે.	તંબર.
શિખામણ.	ચીંળી.	શરૂ.	સાથ.
કમોતે.	કરડયો.	ચઢવા.	હરાવી.
	ચીસ.	માટ.	ગુરુજી.
પાઠ ૯.	દાંગ.	વાટ.	હરાવ્યા.
રિસાળ.	વેદના.	હોં.	અજતસિંહ.

ઠાકેર.	દોડ.	સુનું.	ભપકાદાર.
રામશંકર.	પૂર.	પાળ્યું.	દેખાઓ.
ભિલ્લુ.	જેસથી.	ભાઈબંધી	ઉલટા.
ડર્યા.	ડાખી.	ભિત્ર.	માલમતા.
બહાદુરસિંહ.	બૂલથાપ.	ડગવા.	કરડી.
શિવશંકર.	ટપોટપ.	પાઠ ૧૩.	બગાડો.
કિલ્લો.	શાખાશ.		દુભવો.
હુમલો.	પાઠ ૧૨.	ભમરો.	નુકસાન.
ગઢ.		મધમાખી.	મધપુડામાં.
આસરે.	દઢ.	અધું.	નવાઈ.
લીટો.	છુદ્દીની.	સ્વાદે.	નડે.
ચક્કરમાં.	ભાઈબંધ.	ગણગણતી.	બુરું.
દોડાદોડ.	પાદરે.	કુટુંબનાં.	પેઠે.
ધૂમી રહ્યો.	ગેડીદડા.	મીઠુંમીઠું.	ઉપયોગમાં.
જુદો.	ડગલું.	છંછેડ.	ચાહશે.
થાક્યો.	પીતરાઈ.	ડંખીએ.	પાઠ ૧૪.
ડિઠાડ્યો.	જામ્યો.	પીઠ.	
પેંતરા.	થોભ.	મુલેકમાં.	માટીનાં.
જંમણી.	ખાતરી.	સોહામણી.	પુતળાં.

મે. સાળ.	ફૂટયું.	અપાવ્યું.	કદીએ.
મોળાઈ.	ફૂટેલું.	જેએલું.	પા ૧૬.
ધાન્યથી.	પસ્તાયો.	ક્યારે.	રામચંદ્રજી.
ટાઢી.	સાળું.	કખાટમાં.	દર્પણ.
અંગેડી.	જણાવ્યો.	મૂકેલું.	શ્રીરામ.
પોંક.	છાતી.	દીકું.	કૌશલ્યા.
ચટણી.	દાખ્યો.	પરણાવી.	ચંદ્રમા.
મોજમઝા.	પાઠ ૧૫.	સહીઅરો.	ઊગ્યો.
વહેંચી.	ઢીંગલી.	વાળું.	ધૃચ્છા.
તલપી.	ઝૂટવી.	કફા.	નાનકડા.
ઉલટભેર.	સરીપડયો.	સંતાપ.	રૂપાળા.
હેસ.	ચીથરાંની.	ચેન.	ગભરાટમાં.
ભાંચું.	પછાડીએ.	શોક.	ફાંફાં.
ધોતલીમાં.	ખેંચતાણ.	નિંદે.	માર્યાં.
ફૂટી.	વેળાસર.	ખળવંતા.	ગણકાર્યું.
હોંસભેર.	શણગારવી.	સંપ.	સર્વે.
દોડ્યો.	ચોટલો.	લેશ.	ડસકાં.
ભાંગેલું.	ઘરેણાં.	કલેશ.	રોણ.
વહેંચી.			

૧૨] બીજા ધોરણ માટે પદાર્થપાઠ ભા. ૨ પાંચ આના.

જરી રાખ્યું.	ધણી.	ગુસ્સો.	નવાડ્યો.
બીજવાયા.	ધણિયાણી.	ભાંગી તૂટી.	હુકાણું.
ગોઢમાં.	કચરાપુંજો.	પસ્તાઈ.	પાથરી.
મધુર.	ભણાવતો.	અભાગણી.	ચોથાચે.
હાલરડું.	ગુજરાન.	પસ્તાય.	દીપડો.
દશરથ.	પેટ.		શીખવવાનો.
વાળ્યું.	છોકરાંછેયાં.	પાઠ ૧૮.	વિચાર.
પ્રધાનને.	ધૈશ્વર	હોશિયાર.	બદલો.
મંગાવ્યા.	આધાર.	ગાઈ.	પસંદ.
આનંદ.	આંગણામાં.	રોશન.	છાપખાનાવાળા
મૌ.	નોળીઆનું.	સંદેશો.	ગોઠવણ.
ઢંકણે.	બચ્યું.	સાંખ્યો.	જણાવ્યું.
	તરફડતું.	પોહ્યાંચાડી.	આગગાડી.
પાઠ ૧૭.	ઉછેરી.	ખાઈખેતા.	સરનામું.
વિચાર્યું.	જન્મ.	હુખ	મિત્ર.
પ્રાહણ.	સવાડી.	હુખી.	સંકથી.
વિદ્યાર્થી.	સેંપી	મદદ.	છુટો.
મૂર્ખ.	હોદિઆણું.	ભાઈભાંડુ.	ફેંકવું.
જોડું.	મોડું.	પાડ્યો.	નીમેલો.

ઢેકાણે.	હિંચોળે.	ખલીફા.	સમજુતી.
ખડખડાટ.	ખિચારો.	રૈયતને.	ચઢેઢો.
સિસોટીનો.	ઉલટું.	ખંત.	ફરજઢો.
ઢૂરથી.	તોફાની.	શરીરે.	અડલા.
પુછડી.	ખસેડી.	મજબુત.	દિવસ.
સંતાડી.	ખાંધ્યો.	ઢેખાવડો	ગુનો.
પંપાળીને.	વચ્ચે.	ખાંગુલા.	માફ.
ઠરાવ.	ઢીમણું.	ઢોશિયારી.	વિચાર્યું.
ફેંક્યું.	હડસેલી.	નીમણુક.	સંભાળ.
સઘળાં.	ખસેડ્યા.	હુકમ.	ખદલાઈ.
કેળવ્યો.	ચઢાવ્યો.	શાહજઢદા.	ઢીલગીરી.
મિનિટ.	ખઝાડી.	શાહજઢઢીચો	નીમ્યો.
ઝપાટાખંધ.	ખવડાવ્યા.	વાતચીત.	મીઆં.
ખખરઢાર.	માન્યો.	ચીતરામણ.	રઢ.
		તઢેનાતમાં.	
પાઠ ૧ૢ.	પાઠ ૨૦.	હેત.	પાઠ ૨૧.
ઢોરડું.	પાઢશાહ.	છોકરવાઢી.	આંધળો.
ઢીંચકા.	સુખો.	પૂછ્યું.	લંગડો.
રીતસર.	ઓઢ્ઢિ.	ધારું છું.	ઢેકાઢળીઆ.

ઠોકે.	પહોંચ્યા.	અદેખો.	અચરજ.
ગભરાયો.	પાઠ રર.	મસવા.	મહારાજ.
પક્ષી.	પડછાયો.	બેઠું.	હડખાએલાં.
કોહલાં.	ભાગાળમાંથી.	દેખાતું.	ગણકારતો.
કુતરાં.	હાડકું.	ભેં ભેં	થોડેક.
વાવ.	જડયું.	મુઓ.	બદલે.
વર.	ચાટે.	પડાવી.	દરકાર.
હમણા.	ધૂળમાં.	ગુમાવ્યું.	ડાવકું.
ખોંખારો.	દોટે.	ગુમાવે.	જનોઈ.
સાંભળ્યો.	થોભીશ.	તાકે.	દેખાઓ.
ચઢાવશો.	પડારવા.	પાઠ ર૩.	શિકાર.
પરમેશ્વર.	દોડતો.	ત્રણ.	શિકારી.
ચોકખું.	કિનારે.	ડગ.	હડખાયું.
દુઆ.	કુદકો.	અસલના.	બચકું.
ખતાવીશ.	અર્ધી.	ખરીદ.	બુઠું.
ખભે.	મૂલ.	કયું.	વિચારી.
ખેસાડી.	થાક.	વાટમાં.	ઉંચક્યાથી.
ઘોરી.	ઉભેલો.	કેટલાક.	અભડાયો.
ઉતારીશ.			ખુલ્લું.

ભરોસો.	પિતાની.	પૈસેટકે.	વેચ્યો.
પાઠ ૨૪.	ભાયડો.	હાલત.	પાઠ ૨૭.
મનુભાઈ.	બન્યો.	બગડતી.	સાખર.
ભાનુ.	શાણો.	માણસ.	ઝરો.
લડતો.	ઝાંપે.	ખૂટી.	પડછાયો.
લખોટો.	નિહાળ્યું.	ખૂબસુરત.	શીંગડાનો.
ગોળમટોળ.	ડર્યો.	ઉમદા.	શોભે છે.
ચળકતો.	દીલે.	દેશાવર.	નજર.
ચટાપટા.	ચીસ.	મૂલ.	પાતળા.
બગાડ્યું.	મુલતાં.	હરાવ.	બડબડવા.
છીનવી.	સૂણી.	રૂપીઆ.	લજબ્યું.
ખોટું.	વદે.	હૈયું.	લલકારવું.
એટલુંજ.	સાથ.	પંપાળતા.	ભસવું.
કહેવાઈએ.	સંપ ૧.	કહ્યું.	છલંગ.
કહેવાય.	જગનાથ.	પરદેશી.	ઠેકડા.
ભૂલીશ.	પાઠ ૨૬.	સોંપું છું.	દોડ્યું.
પાઠ ૨૫.	છેચેછોકરે.	બરદાસ.	છેટે.
કુહાડી.	ભરપુર.	ભૂખ્યો.	પાધર.
		પરવડે.	

૧૬] સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂ.શિ. જે આના.

વટાવી.	રંગરેજના.	ચાંપ્યાં.	ખેઉ.
ચોપાસ.	ભર્યાં.	દાઝયું.	રડયું ખડયું.
ફેલાએલી.	પેહું.	પાઠ ૨૯.	ચઢાવી.
વજયું.	ગભરાટ.	જેઠ.	ભારેખમ.
ખડખડાટ.	રંગાએલું.	મહીનામાં.	ઉપયોગમાં.
ઝાડ્યું.	સિંહ.	લગ્ન.	પાઠ ૩૦.
વખોડતું.	દીપડા.	દાળ.	આપકર્મી.
સંકટમાંથી	પ્રાણી.	આણ્યો.	અભેસીંગ.
ફસાવી.	બેસવાનો.	વહુને	ખાપકર્મી.
સમજ.	ગભરાશો.	પિએરથી.	રાયપુરમાં.
વખાણવી.	પથારી.	નાનુભાઈ.	મોહનસીંગ.
પાઠ ૨૮.	આંગણે.	ટાંકણે.	માનસીંગ.
નકલ.	સોંપ્યું.	મેળાપ.	પરણાગ્યો.
શિઆળ.	ચટાપટા.	ચડભડી.	રાજપાટ.
દિવસથી.	ડીલ.	નડવા.	સોંપ્યું.
દુઝઝા.	કોઢમાં.	મોઘે.	તીર્થમાં.
ભૂખ્યું.	પેહું.	શેખી.	ધન.
ગભરાયું.	ભટ્ટીમાં.	ચૌટામાં.	વતન.
	ધગધગતા.		

છોડયું.	નાસભાગ.	ચઢાઉ	ધ્રુજતો.
ઉદ્દેસીંગ	ભેટયા.	પુલાવી.	સોભાગચંદ.
દશેરાનું.	ગળામાં.	પુલાવ્યું.	ધરમદાસ.
મેદાનમાં.	વરમાળ.	વેઠે છે.	ગુરુજી.
આચીંતી.	કુંવર.	પુલાવવા.	ધોએલાં.
તરાપ.	પહેરામણી.	ઉપરાંત.	ખાદીનાં.
ઠેકાવી.	મેળવ્યું.	પાઠ ૩૨.	પહેર્યાં.
ઉડાવી.	નહિ.	સવારમાં.	ઉનાળામાં.
પાડોશનો.	પાઠ ૩૧.	ખરડાએલે.	ઋતુ.
લશ્કર.	ખળદ.	ભિખારીનો.	સાહુકાર.
હિંમત.	દેડડો.	તળાવડીમાં.	વર્ગ.
સૂણ.	ચર્યો.	ઉતર્યો.	બેદરકાર.
ફતેહ.	ફદતો.	સપસી.	ચામડી.
પ્રાર્થના.	ખાખોચીઉં.	ખરડાયાં.	કસ.
વંટ.	ચગદાઈ.	ઉપકારનું.	બોરીઆં.
તડંગધુમ.	ગભરાતું.	હંમેશાં.	ધોનાર.
નિશાનો.	ફદતું.	ચોકખાં.	પાઠ ૩૩.
દુશ્મન.	ઠેકડા.	ભૂડ્યો.	ઉપયોગ.
ઠેકડો.			

૧૮] ગીબ ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના.

પ્રાહણ.	નિશાનીઓ.	સિંધુ.	પાઠ ઉપ.
વાણીઆ.	શેલો.	સરિતા.	
ભાઈબંધી.	ઘોખી.	ઘાટ.	સ્કેાય.
શહેરમાં.	ઘોખણ.	રણિઆમણી	વનસ્પતિ.
ધંધો.	રાજમાર્ગ.	વનવાટ.	વિશાળ.
રાજગાર.	ઢુંકડું.	શીતળ.	તંબુ.
જડતો.	વસ્યા.	ઠંડક.	તાળેલ.
દેશાવર.	ખંતીલા.	સૂર્યનો.	નાળિયેરી.
સાર.	પુષ્કળ	નિર્ધાર.	ધજ.
જડયો.		નાદ.	વાવટા.
દોરીને.	પાઠ ૩૪.	સૂદમાં.	પક્ષવ.
સ્ત્રી.	પ્રભુનો.	ચંદ્રતણી.	કેયલ.
પગલાં.	મહિમા.	દીસે.	કલોલ.
ફાટ.	જગપતિ.	મેદાન.	તીતર.
અર્ધાં.	રચના.	પાન.	કમુતર.
ઢંકાએલાં.	સરજળ્યાં.	કર્ચું.	વિશેષ.
અંગુઠીઆં.	સંસાર.	ચાવણું.	બેશ.
બેટવાં.	નવરંગી.	સરજનહાર.	કેસુડો.
ધાલેલાં.	તરુપાન.		ઘોળીને.

પુવારા.	પૂર્વદિશા.	ખારણામાં.	ચઢતી.
છાંટે	પડછાયો.	સાથીઆ.	ગેલેરીઓ.
ચોટા.	કસરત.	મુકુંદ.	ટેબલો.
ગુંજર.	કસરતશાળા.	દાંડી.	ખુરસી.
શોભે.	આથમે.	ઓટલો.	
ચાંદની.	આથમણી.	નંખર.	પાઠ ૩૮.
સ્વાદે.	સામસામી.	હાકેરદાસે.	સ્ટેશન.
શિખંડ.	વસ્તુનો.	સમજણ.	શીખવશો.
પશ્ચિમ	ઉત્તર દિશા.	કુટ.	રસ્તો.
દક્ષિણ.	દક્ષિણ.	કુટપટ્ટી.	નિશાન.
મુખીકે.	ઓળો.	લંખાઈ.	મુકાબ્યું.
શરીર.	પીડ.	પહેળાઈ.	વીસ.
	લંમેશાં.	ધંચ.	લીટીઓ.
પાઠ ૩૬.		ભૂસી.	ચાળીસ.
દિશાઓ.	પાઠ ૩૭.	મધ્યમાં.	અડકેલાં.
પશ્ચિમ.	નકશો.	પગથીકે.	ઓળંગી.
ટેકરા.	સ્લેટ.	થોરની.	પૂલ.
ઊગતો.	જેસતાં.	લંખચોરસ.	મથકની.
ઊગમણી.	વિજ્યા.	દરવાજો.	ગોચર.

પાઠ ૩૯.	ભાઈ.	ગંધ.	ટપાલી.
સહેલ.	ચાલાક.	પુરાવી.	ઘોઝેલાં.
વર્ગ.	પહોંચ્યા.	નંખાવવા.	રામશંકર.
ભરાએલો.	ટેકરી.	ખંદોખસ્ત.	વેણીલાલ.
વગરામાં.	ક્યારણ.	મુખીએ.	ગેરહાજર.
ખૂશ.	હોશિયાર.	મુસલમાન.	દાકતર.
પોપણ.	સુગમ.	હવાલદાર.	દિવસમાં.
વળ્યા.	પાઠ ૪૦.	દેડ.	પાઠ ૪૧.
આંખાવાડી.	અધિકારી.	ભામતતદાર.	વનસ્પતિ.
નિચાણમાં.	શિયાળામાં.	ભરણાના.	જુઓ.
ચતુરલાલ.	રાતે.	તલાટી.	સોનેરી.
ઢાળ.	વાળુ.	પૂરવા.	પથરાઈ.
દહેરં.	સગડી.	ઠીક.	ધગધગતા.
ધૈશ્વરલાલ.	મનસુખ.	હરિભાઈ.	અંગારા.
ધજ.	મોસાળ.	કોથળી.	ચળકતો.
ધશાન.	મઝા.	ખેડ્યું.	અજવાળું.
વહેળાના.	રૂપીઆ.	વહેંચતો.	દાતણપાણી.
કાંઠા.	કુવા.	હુંડી.	હાળ.
		માસ્તર.	

પક્ષીઓ.	મોઢું.	ખેંચાઈ.	ચુરો.
શોધવાને.	સર્વે.	અકળામણ.	કહાણી.
સવળી.	ઠરી.	પાઠ ૪૩.	વિષે.
મધમાખો.	ટિકિટ.		જન્મ.
ચૂસે.	ગુંગળાઈએ	નિર્દય.	સેંકડો.
આનંદ.	ઉઘાડી.	મૂલ.	જંતુઓ.
રાતું.	ઝપાટો.	દુઃખ.	ડીલમાં.
ઢોર.	તોફાન.	સહેલાઈથી.	છિદ્રો.
તૈયારી.	વરસાદ.	ખડીઆમાં.	થર.
ઘોંઘાટ.	નળીઆં.	પાટીઆ.	ઝાંઘ.
ચોતરફ.	ઉથલી.	દુખાવી.	ચાંચવા.
	મૂળમાંથી.	કણ.	પાવડા.
પાઠ ૪૨.	ઉખડી.	ચોંટી.	ભોંયરામાંથી
લક્ષમણ.	ફેલાઈ.	અક્ષરો.	ખોદીને.
રામચંદ્ર	ફળીઉં.	સેકાઉં.	કાચળો.
સ્ટેશન.	ભૂલ.	પીગળતો.	હકીકત.
ટાઢ.	દરીઆ.	ઓગળતો.	
ઠંડી.	ધાન્ય.	ભટ્ટી.	પાઠ ૪૪.
પુંકાય.	વહાળો.	ગાંગડો.	તાંબુ.

૨૨] સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂ.શિ. જે આના.

વાસણો.	ઝાંખાં.	ખાણુમાંથી.	કટાતું.
પિત્તળનાં.	માંજીએ.	જસત.	માંજેલાં.
ધંધો.	ખાજેતો.	મેળવણીથી.	ચળકાટ.
કંસારા.	કાટ.	ખૂખ.	સસ્તું.
ટંટંટં.	તપાવીને.	તાળાં.	કુંચી.
હથોડા.	કલાઇ.	મજગરાં.	પાઠ ૪૬.
દીપે.	પુષ્કળ.	કડાં.	પાંદરીનું
લાંખાં.	સિક્કા.	સાંકળો.	કુમળું.
ગાળીને.	સિવાય.	ઘણાંખરાં.	વણીને.
પતરાં.	ટંકશાળ.	તપેલાં.	ખાટલા.
કાતર.	પાઠ ૪૫.	થાળીઆ.	મુળીઆં.
જણું છું.	પિ-તળ.	વાડકા.	સોયા.
લોટા.	દલસુખ.	તાસકો.	ધારવાળી.
લોટીઓ.	ગાડી.	ખરણી.	ઉંડાં.
ચંબુ.	પૂછયું.	પવાસી.	ખેડવાથી.
નાળયાં.	ધાતુ.	શિરોઇ.	તદન.
તાંખાકુંડી.	હકીકત.	ખાટી.	શકાતું.
કચરોટ.	પસંદ.	કટાય.	દામ.
બેડાં.		જલદી.	

ઝીઝવો.	સુપડાં	મહીકાંઠા.	ભાથું.
ચરાઉ.	ટોપલીઓ.	નાગલી.	અથાણું.
ગંજી.	તમાકુ.	સામો.	રોટલા.
ગટીઓ.	ફટીને.	થેક.	ચટણી.
સુગંધ.	મૂંજ.	બીડમાંથી.	ભાણ.
મોથ.	પાઠ ૪૭.	છટીને.	કોઢમાં.
ખુજાળી.	જુવાર.	ઢેખરાં.	નીરં છું.
ધુપેલમાં.	ગુચ્છો.	ખસલી.	છાશ.
અત્તર.	મેળો.	કરખ.	કૌવતવાણું.
બળ.	સાંઠા.	નવાઈ.	આળસુ.
ધરો.	ડાંગર.	રાતડીઆ.	કેશ.
દાંડી.	પરાળ.	ખાવટો.	ચવડું.
ઉપલાણું.	ખાઝેલી.	પાઠ ૪૮.	જડેલું.
પાણાવાટ.	ગાંઠો.	ખેડુત.	સડ.
સુંવાળી.	સળંગ.	સખત.	ધુસરી.
સરકટ.	કાતળી.	મજુરી.	છડો.
વાટ.	ઘડિં.	વળણું છું.	ખેડાઈને.
સળીઓ.	પૂરીને.	સામટું.	ચાસ.
સાદડીઓ.			પાળતો.

૨૪] બીજા ધોરણનો "મુખ્યગણિત શિક્ષક" પેશ્તા બે આના.

અમ્મ.	કાદવ.	દબાવી.	તપેલી.
સંતોષે.	કીચડ.	વેંત.	બેઉ.
લઠું.	સદા.	ગાંઠા.	ધીમા.
ઉત્તમ.	પાકયા.	પીતને.	ઘરડાં.
ખંતથી.	સુકવશે.	તરકારી.	ઉજાળો.
શીખ.	દાણા.	દસ.	બોળો.
	ભરડીને.	અગિઆર.	સફેદી.
પાઠ ૪૯.	ખાંડવાથી.	દુક્કર.	રંધાઈને.
કેશવરામ.	રાંધીને.	શિઆળવાં.	લાયક.
ટાંકણે.		પેસી.	માંદાં.
ક્યારડા.	પાઠ ૫૦.	અટકાવવાને	માણસ.
પાળવાળા.	શેરડી.	પાકટ.	દળીને.
લીલાછમ.	રણછોડ.	કડકડ.	લોટ.
ઝપાટો.	આટલુ.	તાવડામાં.	કણક.
વાર.	કોલુ.	ઉકાળતાં.	શરીરની.
ક્યારો.	તેડી.	ઘંટ.	હિસાબે.
ધર.	પડછા.		પૈસાદાર.
તર.	સંખંધી.	પાઠ ૫૧.	તકરાર.
છુદું.	પુષ્કળ.	રસોઈ.	રોટલી.

પાઠ ૫૨.	રક્ષણ.	કાદર.	માંજર.
મધમાખ.	ડંખ.	ખાખોચીકિં.	ઉકરડા.
તત્કાળ.	મહીના.	વારંવાર.	ખોતરવાની.
મધપુડો.	ચોકખા.	પીછાં.	ટેવ.
લટકતો.	જંતુને.	ચીકટ.	વડાણું.
વાઘરી.	હુન્નર.	ભિંજતું.	કુકરેફક.
કામળો.	ચૂસી.	દાંડીઓ.	પાઠ ૫૪.
ઓઢીને.	સરે.	જોડાએસાં.	ચીંચીં.
ધુણી.	પાહી.	દાઢ.	તડકે.
એટલે.	દીસે.	અણીદાર.	નાખ્યા.
બગાડયું.	કરોળીઆ.	ઉપાડી.	હોઠએ.
ધચ્છા.	મકોડા.	પીછ.	જવડાં.
પડે.	ઉઘોળી.	ભિંજય.	મજબુત.
છંડાં.	જવડાં.	ગળીજય.	રે.
ખુણાવાળાં.	પાઠ ૫૩.	કુકડો.	તણખસાં.
પેડે.	ખતક.	જળવે.	ખુણેખોચરે.
હુકમ.	મરવાં.	દાંકી.	વાળ.
જન્મ.	શેખ.	ખીકણ.	ડીન.
		ધસીને.	

૨૬] મુરત શહેર તથા ચૌર્યાસી તાલુકાનો ભૂ.શિ. બે આના.

ભુરાં.	નકર.	કુદાવે.	ખોંખારે છે.
ટપકાં.	સપાટ.	જન.	ભૂકે છે.
મેળવતાં.	ઝપાટાખંધ.	ઉપયોગી.	વહ્યા.
રઝળીને.	લગામ.	સવારી.	ધણી.
ધીમેધીમે.	પાછલા.	લડાઇ.	અડીઅલ.
ફાયદો.	ચપટા.	શિકારમાં.	કોઠ.
વીણી.	ભુસું.	ખરદાસ.	મહેનતુ.
સમડી.	મઠ.	ત્રીસ.	ધીરજવાળું.
ખચ્યાં.	ટડપથી.	મુઢી.	કાઢ્યાગરં.
	દોડનારં.		તબેલામાં.
પાઠ પપ.	મજલ.	પાઠ પડ.	ટફ.
ઘોઠો.	પાણીદાર.	મોતીલાલ.	ખચચર.
સુંદર.	વસાઈ.	શેઠ.	ટુંકું.
પુછડી.	નાળ.	નાળખંધ.	દુંગરા.
સુંવાળા.	ગરીમ.	ઉંચકી.	ચઢી.
ગરદન.	નીમકહલાલ.	જગુભાઈ.	
કેશવાળી.	પ્રીતિ.	ગમેડાને.	પાઠ પ૭.
જાંઘ.	શરત.	કેટલોક.	ગોકળગાય.
થાપા.	ટફીઓ.	ભુમખો.	મોતીભઈ.

તફાવત.	ગળું.	સ્વાદ.	કાંસમમીઆં.
ધડ.	પાછળ.	લાંબું.	છુટી.
ડોકું.	વચલે.	ટુંકું.	ખૂલતાં.
ઉપલા.	કોણી.	ઉંચું.	પડીકાં
માથું.	કાંડું.	મોટું.	ઘેરો.
મોંમાં.	હથેલી.	વાસ.	કીરમજી.
જીભ.	પેટ.	સૂંધી.	પાવડી.
તાળવું.	પેદું.	શરીર.	સંતાં.
હોઠ.	કેડ.	મઝાની.	ખાવડીઓ.
હડપચી.	ગાળો.	દીધી.	સાહા.
કપાળ.	ઢીંચણ.	ધમાકો.	ચઢાવે.
પોપચાં.	સાથળ.	સાંભળ્યો.	કેસર.
પાંપણ.	પાટલી.	સંભળાવ્યો.	કેસરીઓ
ખાળો છે.	તળીઉં.	વસ્તુ.	નારંગી.
લમણાં.	પછવાડે.	ઉનું.	તપખીરી.
ગાલ.	એડી.	લીસું.	જામું છે.
શીંગડાં.	ધુંટી.		કલ્યાણ.
મોટું.	પાઠ પટ.	પાઠ પટ.	રાખોડી.
કરડી.	ઈંદ્રિયો	રંગરેજ.	ઓછાવત્તા.

૨૮] બીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના.

શીખ્યા.	ફલાનલ.	છીંટ.	પશુ.
શકું.	ધોતલી.	ખાદી.	ઠાંકણ.
	અંગરખી.	બાસ્તો.	રવાંટી.
પાઠ ૬૦.	કપાસ.	સેલું.	રવાં.
ઉઘાણે.	કાંતીને.	જમદાની.	ગરજ.
ધૂળે.	સુતર.	જંગલ.	માછલાં.
ટેવ.	દહાડામાં.	જંગલી.	ભીંગણાં.
બનાત.	દાશીવાણીઆ.	રંગદાર.	

બીજા ધોરણ માટે.

શીખવા શીખવવાનાં સર્વોપયોગી સરળ

— સસ્તાં પુસ્તકો. —

“મુખગણિત શિક્ષક” ભા. ૩. ૧૫૫ આના

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” ભા. ૨. બે આના.

“સુરત શહેરનો “ભૂગોળ શિક્ષક”

દિશા શિક્ષણ

છપાઈ.

કર્તા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂ.શિ જે આનો [૨૬

જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

દિવાળી, શિયાળ, શિયાળો, વિખુટા, પિત્તળ, મિઠાઇ,
સિપાઇ, ઇલાજ, શિકાર, શિકારી, રિસાળ, રિસાય, રિસાવું,
ભિલ્લુ, કિલ્લો, સિલ્કો, વિવાહ, ઇચ્છા, સિસોટી, બિચારો,
વિચાર, વિચારી, વિચાર્યું, પિચેર, ભિખારી, નિચાણુ,
સિવાય, વિચાય, શિરોઇ, હિસાબ, નિશાન, નિશાનો,
નિશાની, વિદ્યાર્થી, વિશાળ, વિશેષ, વિન્યા, ઇશાન,
પિવાડતો, શિખામણુ, નિહાળ્યું, શિયાળવાં, નિર્ધાર.

ડુક્કર, મુદ્દલ, ઉત્તર, ઉત્તમ. ખુલ્લું, મુલ્લાં, છુટ્ટી,
ગુસ્સો, ઉઘોગી, ગુચ્છો, મુકુંદ, કુટુંબ, સુથાર, ઉબસ,
ઉનાળો, સુવાડી, ગુમાવે, કુહાડી, ઉડાવી, પુલાવી, પુવારા,
મુળીઉં, સુખીઉં, પુરાવી, ઉઘાડી, ઉઘાડો, કુખાવી, જુવાર,
કુદાવે, ગુમાવ્યું, મુકાવ્યું, પુલાવ્યું, પુષ્કળ, દુશ્મન,
ઉઠાડયો, ઉડાવવા, પુલાવવા.

ચીસ, રીસ, ઠીક, શીખ, ડીલ, પીછ, પીઠ, ખીડ,
પીત, વીણી, ઊચી, દીડી.

ફૂલ, ભૂલ, તૂલ, પૂલ, મૂલ, ખૂખ, ખૂસ, ઊન, ફૂર,
પૂર, ધૂળ, સૂદ, લૂણ, ખૂટી, તૂટી, ફૂટી, ઊડી, ઊચી,
ધૂમી, પૂરી, સૂણી, ભૂસી, ઊગે, ચૂસે, મૂખ સૂર્ય, પૂર્વ,
ધૂજે, રૂ, રૂડું, ફૂટેલું, ફૂટયું, પૂછ્યું, ભૂખ્યું, ઊઠ્યું,

૩૦] પહેલા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” દોઢ આનો.

કૂદતી, કૂદતું, કૂદવું, ઊગ્યો, લૂગ્યો, તૂટેલો, ઝૂટવી, મૂકેલું,
ભૂલીશ, ઊગતો, પૂરવા, રૂપીઆ, ધૂજતો, ભૂલથાપ,
ખૂબસુરત.

ચંદ્ર, વંડી, ખંત, તંબુ, જંતુ, ચંબુ, ઘંટ, ગંધ,
હંડી, ધંધો, ગંજી, પંડે, ડંખ, અંધારું, ચંદ્રમા, પંખેરૂ,
રંજેલું, અંજીર, સંતરાં, તંમર, નંખર, છંછેડે, ડંખીએ,
અંગેહી, સંતાપ, સંદેશો, સંતાડી, સંભાળ, સંપત, સંકટ,
સંતોષ, સંબંધી, સંસાર, કંસાર, કંસારો, પંપાળી, લંગડો,
ખંતીલા, હંડક, હંમેશાં, અંગારા, ટંટંટં, રંધાઇ, મંકોડો,
જંગલ, જંગલી, પંદરમી, બંદીખાતું, રંગરેજ, રંગદાર,
રંગાએલું, ઢંકાએલું, અંગુડીઆં, નંખાવવું, ટંકશાળ,
સંભળાયો, અંગરખી.

બાંગ, હાંડી, ગાંડો, આંખો, ખાંધે, ફાંફાં, ભાંગી, ફાંડી,
કાંઠો, સાંડો, ગાંડો, આંખો, દાંત, નાંધ, તાંબુ, લાંબું,
કાંડું, માંડું, વાંસળી, ચાંદની, આંગણું, બાંધ્યો, આંધળો,
આંખ્યું, ટાંકણે, ગાંગડો, માંજીએ, સાંકળો, માંજેલું, પાંદડી,
ડાંગર, ખાંડવું, રાંધવું, માંજર, પાંપણ, કાંતવું, ઢાંકણ,
સાંભળ્યો, તાંબાંકુંડી.

નિંદે, સિંહ, સિંધુ, ઈંચ, ઈંડું, હિંમત, કિંમત,
હિંચોળે, લિંબતું, લિંબય.

ખાળવર્ગનો “મુખગણિત શિક્ષક” સવા આનો. [૩૧

વીંછી, સીંચી, છીંટ, ચીં ચીં, ઢીંગલી, ઢીંચણ, હીંચકો,
શીંગડાં, ભીંગડાં.

ઉંડું, હુંડી, ઉંચકી, કુંવર, ચુંબર, હુંકડું, પુંકાય,
હુંકાળું, છુંદાઈ, ચુંગળાઈ, સુંવાળી.

ભંધ, હૂંફ, મૂંજ, ઊંહ, ચૂંચું, ભૂંકે, સૂંધી.

પેંડા, વેંત, ભેંકડો, સેંકડો, પેંતરા, ખેંચાઈ,
ખેંચતાણ.

માં, ભાં ભાં, ઢાંગ, પાંક, ચાંટી, સાંખી, સાંખો,
ગાંધતો, ખાંખારો, ઘાંઘાટ.

સખંદોનું વર્ગીકરણ.

દિશા, પિતા, વિષે, મિત્ર, ચિત્ર, વિદ્યા, છિદ્રા.

શિખંડ દિવસ, શિવશંકર.

ઋતુ, સુતું, જુહું, ભુસું, છુટું, છુટો, સુખો, ચુનો,
ચુરો, ચુલો, મુરો, મુઓ, જુઓ, ભુરું, ભુરું, મુખી, સુખી,
સુધી, ધુણી, ખુણા, દુઆ, કુવા, પુટ, પુત્ર, કુકડા, પુટડા,
ઉદય, પુતળી, પુદ્ગી, મુલક, ઉલટ, ઉલટા, ઉલટું, દુલખો,
પુછડી, ઉમર, હુકમ, કુતરું, હુમલો, કુદકો, મુલતાં, ઉમદા,
ખુરસી, મુગમ, લુગડું, ઉથલી, ઉખડી, કુમળું, સુપડું,
ધુસરી, ઉજળો, જુમળો, સુતર, પુનેમ, કુટેવ, ઉછેરી,

૩૨] સુરત જિલ્લાનો નકશો ત્રણ આના.

ઉભેલો, ઉંચકયું, ઉતરાણ, ઉતારીશ, ઉછેરવું, ઉકાળતાં,
ઉકરડા, ઉગમણી, ઉપરાંત, ઉપકાર, ઉપદ્રાણ, ઉપયોગ,
ઉદેસીંગ, ગુજરાન, નુકસાન, પુટપટી, સુખડીઓ, સુતરાઉ,
સુકવશે, મુસલમાન.

ત્રીસ, લીટો, દીઠો, મીઠું, તીર્થ, દીધું, સીધું, લીસું,
લીલું, ટીપે, દીસે, ધીમે, પીછાં, નીરું, શીખ્યો, ભીડ્યો,
નીમ્યો, ઠીકરું, શ્રીરામ, દીપડો, નીમેલો, ઠીમણું, છીનવી,
શીતળ, તીતર, કીચડ, જીવડું, ચીકટ, પીરસેલું, પીતરાઈ,
નીમણક, પીગળતો, કીરમજી, લીલાછમ, શીખવશે,
નીમકહલાલ, ચીતરામણ.

કહિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

ચાંચુ, તાંચુ, જાંચુ, જાંતુ, સિંધુ, વાળુ, દયાળુ, ગુરુ,
તરુ, ધરૂ, તરૂ, શરૂ, વરૂ, વારૂ, સારૂ, મનુ, નાનુ, ભાનુ,
વહુ, બહુ, ખેડ, ઋતુ, ધાતુ, વસ્તુ, બાપુ, પેદુ, કોલુ, ટંદુ,
પશુ, પાંખેરૂ, ચરાઉ, સુતરાઉ, ચઢાઉ, તંમાકુ, આળસુ
તિથિ, મિનિટ, ટિકિટ.

નહિ, જગપતિ, પ્રીતિ, વનસ્પતિ, ભક્તિ ભુક્તિ.

ખેડુત, બહાદુર, પાટકુન, નીમણક, હળપુણી.

અઠવાડીકું, પખવાડીકું, અભાગીકું, પગથીકું,
આખોચીકું.

પહેલા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” દોઢ આનો. [૩૩

નિહાળ્યું, પિવાડનો, શિખાળવાં, શિખામણ, ધણિઆણી,
રણિઆમણી, અગિઆર, લે દિઆળું, હોશિયાર.

ઝટ, ઘટ, કાટ, ઘાટ, ફાટ, માટ, વાટ, હાટ, છીંટ,
પુટ, પેટ, ભેટ, લોટ, સપાટ, સ્વેટ, પોપટ, ગભરાટ,
ચળકાટ, રાજપાટ.

ઠડ, મડ, પીડ, જેડ, શેડ, ઠોડ, હોડ.

ગઢ, ટાઢ, દાઢ, દંઢ.

રત, માત, રાત, લાત, હાલત, હેત, ખાંત, સંપત,
અનાંત.

વઢ, રઢ, યાઢ, રૂઢ કેઢ.

જોડાક્ષર

પરમેશ્વર, કયું, ભક્તિ, પૃથ્વી, ધર્મશાળા, બનાવ્યો,
ખાંધ્યું, આવ્યો, ક્યાંથી, અંદ્રમા, સરજ્યાં, સરજ્યું, ઊડ્યો,
વર્ણન, ભ્રમર પૂર્વે, અંદ્ર, ભક્ત, ધ્યાન, મુદ્દાં, પત્ર, શ્રાવણ,
વસ્ત્ર, ત્રીસ, ચૈત્ર, પર્વ, રસ્તે, પિત્તળનાં, લક્કડ, પુષ્કળ,
દ્રાક્ષ, સજ્જડ, ડાહ્યા, દોસ્ત, બચ્યો, ઝાડ્યો, પ્રેમ, ભાગ્ય-
શાળી, વિદ્યા, પુત્ર, શીખ્યો, વિચાર્યું, મસ્તીમાં, પહેાંચાડ્યો,
જક્કી, ખચ્યું, પ્રાણીઓ, અજાણ્યું, સમજાવ્યું, ઊંઘ્યાં,
મુદલ, ભાગ્યે, કરડ્યો, પસ્તાયો, પહેવાં, ચત્ન, ફાળ્યો,

૩૪] ચોથી ચોપડીનો "ડિક્શન શિક્ષક" અઢી આના.

ભીડ્યો, છઠ્ઠી, નિર્ધાર, ચક્રભિલ્લુ, કર્ચ, કરાવ્યા, ભિલ્લુ,
ડયાં, કિલ્લો, ચક્કર, રહેા, થાક્યો, ઉઠાડ્યો, દઢ, છુટ્ટી,
જામ્યો, પાળ્યું, મિત્ર, અધુરું, સ્વાદે, ધાન્ય, ભાંગ્યું, દોડ્યો,
ફૂટ્યું. પસ્તાયો, જણાવ્યો, હાંપ્યો, કચારે, કટ્ટા, કલેશ,
રામચંદ્રજી, દર્પણ, શ્રીરામ, કૌશલ્યા, પૂર્વ, ઊગ્યો, ઇચ્છા,
માયાં, ગણકાર્યું, સર્વે, રાખ્યું, વળ્યું, પ્રધાન, મંગાવ્યા,
વિચાર્યું, ગ્રાહ્યણ, વિદ્યાર્થી, મૂર્ખ, ઇશ્વર, જન્મ, ગુસ્સો,
પસ્તાઈ, પસ્તાય, ગાર્ડ, સ્ટેશન, સાંખ્યો, પાળ્યો, નવાડ્યો,
જણાવ્યું, ફેંક્યું, કેળવ્યો, ગાંધ્યો, વચ્ચે, ખસેડ્યો, ચઢાવ્યો,
ખવડાવ્યા, માન્યો, ચોદ્દો, પ્રછયું, અડલા, નીમ્યો, સાંભળ્યો,
ચોકખું, પહોંચ્યા, જડ્યું, અર્ધી, ગુમાવ્યું, તણ, કર્યું,
ઉંચક્યા, ખુલ્લું, જગાડ્યું, જન્યો, નિહાળ્યું, ડર્યો, કહ્યું,
ભૂખ્યો, વેચ્યો, લજવ્યું, દોડ્યું, ઝાડ્યું, ભૂખ્યું, ભર્યાં,
સાંખ્યું, ભટ્ટી, ચાંખ્યા, દાઝ્યું, આણ્યો, રડ્યુંખડ્યું, આપ-
કર્મી, આપકર્મી, પરણાવ્યો, તીર્થ, છોડ્યું, લશ્કર, પ્રાર્થના,
દુશ્મન, ભેટ્યા, મેળવ્યું, ચર્યો, પુલાવ્યું, ઉતર્યો, ચોકખાં,
ભૂલ્યો, ધૂજતો, પહેર્યાં, વર્ગ, સ્ત્રી, અર્ધાં, વસ્યા, પ્રભુ,
સરખાવ્યાં, સૂર્ય, સંહાય, વનસ્પતિ, પલ્લવ, પશ્ચિમ, વસ્તુ,
ઉત્તર, સ્લેટ, વિન્યા, મધ્ય, મુકાવ્યું, જોદોખસ્ત, ખેડ્યું,
માસ્તર, દાકતર, લક્ષમણ, નિર્દય, છિદ્રો, સિક્કા, સસ્તું,
અત્તર, અન્ન, લટું, ઉત્તમ, કયારા, કયારડા, પાક્યા, તત્કાળ

ખીન ધારણનો “મુખગણિત શિક્ષક” પાણી બે આના. [૩૫]
 ખગડયું, હુન્નર, ઉઘાગી, નાખ્યા, પ્રીતિ, ત્રીસ, ટટું,
 ખચ્ચર, ઇંદ્રિયો, સાંભળ્યો, કત્યાઈ, વત્ત, શીખ્યા, ધ્રુજે.
 ખાસ્તો.

મળતા બેગ્રક્ષર.

પત, સર્વ, ગાડ, માર્ગ તીર્થ, પૂર્વ, મૂર્ખ, સૂર્ય,
 કર્મી, અર્ધું, ગણકાર્યું, ભર્યું, અર્ધાં, કર્યાં, માયોં, પહેયાં,
 કર્યો, ચર્યો, ડર્યો, ઉતર્યો, પ્રાર્થના, વર્ણન, નિર્દય, નિર્ધાર,
 દર્પણ.

પત્ર, પુત્ર, મિત્ર, ધૈત્ર, ત્રણ, ત્રીસ, પ્રભુ, પ્રેમ,
 ભ્રમર, પ્રધાન, શ્રાવણ, બ્રાહ્મણ, પ્રીતિ, ધ્રુજે, ધ્રુજતો,
 ચંદ્ર, ચંદ્રમા, ઇંદ્રિયો, વસ્ત્ર, સ્ત્રી.

ચક્કર, નક્કર, ખચ્ચર, લક્કડ, સન્નજડ, સિક્કા, જક્કી,
 છુટ્ટી, કટ્ટા, ટટું, અત્તર, ઉત્તર, ઉત્તમ, પિત્તળ, વત્તા.

અન્ન, હુન્નર, લટું, છટ્ટી, ભટ્ટી, પત્થર, કત્યાઈ,
 વિદ્યા, વિદ્યાર્થી, રહ્યો, ડહ્યો, ‘હ્યું, ભક્ત, ભક્તિ, ભુક્તિ,
 હુશ્મન, લશ્કર.

૩૬] સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂ. શિ. બે આના.

પરીક્ષામાં આવનાર શબ્દો.

પરમેશ્વર, ભક્તિ, પૃથ્વી, બાંધ્યું, ચંદ્રમા, દયાળુ, હોશિયાર, વર્ણન, બ્રમર, પુટકા, ચંદ્ર, ધ્યાન, પેત્ર, પંખેર, ઋતુ, શ્રાવણ, વસ્ર, તિથિઓ, અશાડ. વિષુટા, પિત્તળ, મિઠાઈ, પુષ્કળ, સુતરાઉ, દ્રાક્ષ, સિંપાઈ, પુદ્ડી, કૂદતી, સન્નજટ, ડાહ્યો, ડીકરું. નિશાન, ઢગલા, અથડાયું. છુંદાઈ, ભાગ્યશાળી, વિદ્યા શેઠાણી, વિચાર્યું, ચૌટું, ગધેડું, પહોંચાડયો, હાડવૈદ, જક્કી, હુંફ, પિવાડતો વિચાય, સાચવણ, ચાંદની. ઊંઘ્યાં. સટકી, રિસાળ, મુદલ, ભાઈભાંડુ, ઢોંગ, પાટકુન, હિંમત, છઠ્ઠી. નિર્ધાર, ચત્ત, ચગદાઈ, કિલ્લો, ચક્કર, ઘૂમી, રહ્યો, ઉડાડયો, બૂલથાપ, દઢ, છુટ્ટી, અધું, સ્વાદે, કુટુંબ, ધાન્ય, અંગેડી, ઘોતડી, દોડયો, ફૂટેલું, પસ્તાયો, ઢીંગલી, જૂટવી, ખેંચતાણ, સહીઅરો, વિવાહ, કટ્ટા, કલેશ, દપંણ, કૌશલ્યા, ગણકાર્યું, દશરથ, ગ્રાહણ, વિદ્યાર્થી, મૂર્ખ, ધણિઆણી, મંથર, લોહિઆળું, ભાંગીતૂટી, પસ્તાઈ, સ્ટેશન, સંદેશો, સાંખ્યું, દુઃખ, હુંફાળું, જોડવણ, સિસોટી, મિનિટ, હીંચકા, દોરડું, હિચોળે, ઢીમાણું, આદ્દા, રૈયત, નીમણુક, પૂછ્યું, દીલગીરી, ઢકાઢળીઆ, ચોકખું, ગુમાખ્યું, શિખામણ, નિહાળ્યું, જૂનસુરત, બૂખ્યો, શીંગડું, ખડખડાટ, ગભરાટ, ભટ્ટી પિચેર, તીર્થ, ઉદેસીંગ.

પાંચમા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના. [૩૭
 ઓર્થીતી, લશ્કર, તડંગધુમ, દુશ્મન, ગુસ્સો, હંમેશાં,
 ધૂજતો, સ્ત્રી, અંગુઠીઆં, ધોળણ, મહિમા, સિંધુ, સરિતા,
 રણિઆમણી, સ્હોય, વનસ્પતિ, પદ્મવ, નાળિયેરી, વિશેષ,
 શિખંડ, પશ્ચિમ, દક્ષિણ, વસ્તુ, સ્લેટ, વિન્યા, મુકુંદ, પુટ-
 પટી, મધ્ય, પગથીઉં, ટેબલ, ખુરશી, નિચાણ, ઇશાન,
 અધિકારી, બંદોબસ્ત, ઢેડ, તલાટી, માસ્તર, ટપાલી, ગેર-
 હાજર, હાજર, ઘોંઘાટ, ટિકિટ, મિનિટ, નિર્દય, જંતુ, છિદ્રો,
 તાંબાંકુંડી, કથરોટ, સિક્કા, ટંકશાળ, ધાતુ, મેળવણી, શિરોધ,
 ચળકાટ, પાંદડી, સુગંધ, ધુપેલ, ઉપલાણ, સાદડી, ગુચ્છો,
 સળંગ, ઢેબરાં, અધાણું, કૌવતવાગું, આળસુ, હળપુણી,
 ધુસરી, અન્ન, સંતોષ, લડું, ઉત્તર, ઉત્તમ, ઢાંકણું, અગિ-
 આર, શિઆળવાં, તત્કાળ, ધુખ્ણી, રક્ષણ, હુન્નર, ઉદ્યોગી,
 ભિંજતું, તણખણું, નીમકહલાલ, પ્રીતિ, ટટ્ટીઓ, કુદાવે,
 અડીઅલ, કહ્યાગરં, કાંડું, પેદુ, ઢીંચણ, ઇંદ્રિયો, ધખાકો,
 જ્ઞાન, સાદલા, જાંબુડો, કત્યાઇ, ધૂજે, ફલાનલ, દોશી-
 વાણીઆ, ઢાંકણ, ભીંગડાં.

ત્રીજી ચોપડીનો

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” બે આના.

“ડિકટેશન શિક્ષક” માં શું શું છે ?

- ૧] પાઠવાર અઘરા શક્યદો.
- ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શક્યદો.
- ૩] કઠિન મળતા શક્યદોની તારવણી.
- ૪] જોડાક્ષર   ૫] મળતા જોડાક્ષર
- ૬] પરીક્ષાના ડિકટેશનમાં આવનાર શક્યદો.

- ભા. ૧. બાળપોથી તથા પહેલી ચોપડીનો   જે આના
 ભા. ૨. બીજી ચોપડીનો   જે આના
 ભા. ૩. ત્રીજી ચોપડીનો   જે આના
 ભા. ૪. ચોથી ચોપડીનો   અઘી આના
 (છપાય છે.) ભા. ૫. પાંચમી ચોપડીનો ત્રણ આના.

મુખ્યગણિત શિક્ષક ભા. ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો ૩. ૦-૧-૩	ત્રીજી ધો. નો. ૩ ૦-૨-૦
પહેલા ધો. નો. ૩. ૦-૧-૬	ચોથા ધો. નો. ૩ ૦-૩-૦
બીજી ધો. નો. ૩. ૦-૧-૯	પાંચમા ધો. નો. ૩ ૦-૨-૬

સુરત શહેર તથા ચોર્યાશી તાલુકાનો

“ભૂગોળ શિક્ષક” જે આના.

 એકવાર મંગાવી વાપરી ખાતરી કરો.

નામ તેવું કામ છે. ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ મળેલાં છે

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ-શાહપોર-સુરત.

— મેસર્સ. સી. ડી. શાહ. એન્ડ કો. કૃત. —

સર્વમાન્ય થઈ પહેલી લોકપ્રિય બુકો.

ગ્રાજવર્ગની નોટ			બે આના.
પહેલી	ચોપડીના	અર્થ	અઢી આના.
બીજી	ચોપડીના	અર્થ	ચાર આના.
ત્રીજી	ચોપડીના	અર્થ	પાંચ આના.
ચોથી	ચોપડીના	અર્થ	સાડાસાત આના.
પાંચમી	ચોપડીના	અર્થ	આઠ આના.
છઠ્ઠી	ચોપડીના	અર્થ	નવ આના.
સાતમી	ચોપડીના	અર્થ	દસ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક પહેલાના અર્થ ૪ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક બીજાના અર્થ ૫ આના.

કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક ત્રીજાના અર્થ ૭ આના.

મામ અર્થો છે, પણ છે નોટો. કારણ કે એમાં અગત્યના તમામ વિષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે.

 “મુખ્યગણિત શિક્ષક”

ધોરણુવાર તૈયાર છે. — ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ મળેલાં છે.

કર્તા:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ શાહપોર-સુરત.

જી. પી. દલાલ. મોરબી વી. સ્કુલ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ.

જાવક નંબર ૪૧. તા. ૧૬-૧૧-૧૪ના પત્રમાં લખે છે કે—

“તમારા તરફથી “મુખગણિત શિક્ષક” નામનાં ધોરણવાર પુસ્તકો મળ્યાં તેનું અત્યંત અવલોકન કરતાં મને બહુ આનંદ થયો છે.

પ્રાથમિક સ્કૂલોના નવા સુધરેલા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે મુખગણિત વિષયનું શિક્ષણ સરલતાથી આપવાના ઉચ્ચ હેતુને લક્ષમાં રાખીનેજ આ પુસ્તકો લખ્યાં છે. એમ પ્રદર્શિત થાય છે. તેનો ઉપયોગ કરવાથી વિદ્યાર્થીઓની સમજશક્તિ તેમજ સ્મરણશક્તિ સારી રીતે કેળવાશે તેની સાથે અંગગણિતના વિશાળ વિષયમાં પણ તેમને તે બહુ મદદરૂપ થઈ પડશે એમ હું માનું છું ને આશા રાખું છું કે સારા શિક્ષકો આવા પુસ્તકોને પ્રમાણ ગણી ઉદાર ઉત્તેજન આપશે.”

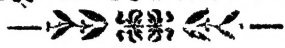
— સુરત શહેર તથા ચોર્યાશી તાલુકાના —

“ભૂગોળ શિક્ષક” વિષે રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રીવેદી બી. એ. પ્રે. ગ્રા. ટે. કોલેજના માનિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ. પોતાના તા. ૨૨-૬-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

“તમોએ મોકલેલું “સુરત શહેર તથા ચોર્યાશી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક” નામનું પુસ્તક જોઈ ગયો છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શીખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે.”

“ડિક્ટેશન શિક્ષક” માં શું શું છે

- ૧] પાઠવાર અધરા શબ્દો.
- ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો
- ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.
- ૪] જોડાક્ષર   ૫] મળતા જોડાક્ષર
- ૬] પરીક્ષાના ડિક્ટેશનમાં આવનાર શબ્દો

- ભા. ૧. બાળપોથી તથા પહેલી ચોપડીના   જે આ
 ભા. ૨. બીજી ચોપડીના   જે આ
 ભા. ૩. ત્રીજી ચોપડીના   જે આના
 ભા. ૪. ચોથી ચોપડીના   અદી આના
 (છપાય છે.) ભા. ૫. પાંચમી ચોપડીના ત્રણ આના.

મુખ્યગણિત / શિક્ષક ભા. ૧ થી ૮.

બાળવર્ગનો	૩.	૦-૧-૩	ત્રીજા ધો. નો.	૩	૦	૦
પહેલા ધો નો	૩	૦-૧	ચોથા ધો નો	૩	૦	૦-૦
બીજા ધો. નો	૩.	૦-૧-૦	પાંચમા ધો. નો	૩	૦-૦	૧

મુરત શહેર તથા ચોર્યાશી તાલુકાનો

“ભૂગોળ શિક્ષક” જે આના.

 એકવાર મંગાવી વાપરી ખાતરી કરો.

નામ તેવું કામ છે. ઉત્તમ સર્વિસ ડિક્ટે મળેલાં છે

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ—શાહપોર—મુરત.

૧ ૦ ૦ જુકસેલર:—લલુભાઈ નારણદાસ.

તમામ ગ્રાન્ટનાં પુસ્તકો વેચનાર લીમડાચો—મુરત.

